

Німеччина – 46%, Франція – 67%). В Європі органи місцевого самоврядування активно вкладають кошти в інфраструктуру та місцевий економічний розвиток. Перспективи розвитку місцевого самоврядування в Україні передбачають наближення законодавства до європейських стандартів і фактичну децентралізацію повноважень, зокрема, і в бюджетній сфері з метою зміцнення фінансової основи місцевого самоврядування.

Використана література:

1. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» № 563-VII від 17.09.2013. Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/280/97-вр
2. Європейська Хартія місцевого самоврядування Хартію ратифіковано Законом України №452/97-ВР від 15.07.97. Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036
3. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України / Н. Яковенко. – К.: Критика, 2005. – 584 с.
4. Слобожан О. Місцеве самоврядування та євро перспективи / О. Слобожан // Дзеркало тижня. Україна. – 2013. - №43 – 44 (23 листопада).

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ ХАРКІВСЬКОГО ДВОРЯНСЬКОГО ДЕПУТАТСЬКОГО ЗІБРАННЯ (1786-1796 рр.)

Михайліченко М.А., кандидат історичних наук,
старший викладач кафедри державно-правових
дисциплін та українознавства
Сумського національного аграрного університету

Дворянські депутатські зібрання – органи станового представництва, що існували в Російській імперії з 1785 по 1917 роки. До складу дворянських депутатських зібрань входили губернський предводитель дворянства і дворянські депутати, обрані від кожного повіту.

Згідно із «Жалуваною грамотою дворянству» 1785 р., дворянські депутатські зібрання створювалися у кожному намісництві для укладання і продовження дворянської родовідної книги. До цієї книги мали бути внесені усі особи, які володіли нерухомим майном у намісництві і довели власну шляхетність. «Жалувана грамота дворянству» містила перелік доказів дворянської гідності, які могли вважатись беззаперечними (залишаючи, при цьому, можливість «сверх того отыскать могущихся справедливых и неоспоримых доказательств котрого рода, хотя бы здесь и не прописаны были»). Якщо докази, надані претендентами на дворянство були визнані достатніми не менш як двома третинами членів дворянського депутатського зібрання, претендент визнавався спадковим дворянином, вносився до дворянської родовідної книги і отримував дворянську грамоту [2, 352-355]. Таким чином, дворянські депутатські зібрання контролювали весь процес нобілітації місцевої еліти, починаючи від розгляду доказів дворянства і закінчуючи видачею дворянських грамот.

Харківське дворянське депутатське зібрання було створене на початку січня 1786 року. У своїй діяльності воно керувалися «Жалуваною грамотою дворянства» і власними «Положеннями Харьковского дворянского общества», прийнятими 4 січня 1786 р. [5]. Цим документом регламентувалися (виходячи з положень «Жалуваної грамоти дворянству») питання, які стосувалися функціонування Харківського дворянського депутатського зібрання: час і тривалість зборів, процедура засідань, порядок ведення справ тощо. Так, згідно із «Положеннями» дворянське депутатське зібрання мало щорічно з першого грудня по перше лютого «и сколько нужда потребует» збиратися у губернському місті «для отправления дворянских общественных дел; а дабы течение оных, как и наблюдение порядка и в прочее

время не прервалось, и через то не произошло бы какого либо упущения, для того дворяне, из депутатов по очереди и секретарь всегда, остаются и живут в дворянском доме» [там само, 5 зв.]. При цьому вказувалося, що «как губернский предводитель сам собою по крайней мере без двух очередных депутатов и секретаря, так и уездные депутаты без губернского предводителя, не должны производить ничего по делам общественным» [там само]. Усі справи, які перебували у провадженні дворянського зібрання мали фіксуватись «на письме за их (дворянських депутатів і губернского предводителя – М.М.) и секретарским подписанием и вносят в протокол дабы потом все то могло быть представлено собранию» [5, 5 зв.-6].

У жовтні 1786 р. Харківське дворянське депутатське зібрання розпочинає свою nobilitaційну діяльність, склавши протоколи про внесення до родовідної дворянської книги Харківського намісництва 277 дворян. У період між 1786 і 1795 рр. Харківське дворянське депутатське зібрання прийняло 1083 рішення, згідно з якими до родовідної книги було внесено 1231 дворянина [1].

Nobilitaційна діяльність Харківського дворянського депутатського зібрання була перервана указом Павла I від 4 грудня 1796, згідно з яким дворянські депутатські зібрання більше не могли «вводить в дворянское достоинство и выдавать на оное грамоты» [3, 216-217]. Лише у травні 1801 р., після сходження на російський престол Олександра I, дворянські депутатські зібрання знов отримали право «рассмотрения и утверждения представляемых Дворянством о сем достоинстве доказательств» [4, 625].

Використана література:

1. Державний архів Харківської області. – Ф. 14 «Харківське дворянське депутатське зібрання». – Оп. 14 «Личные дела дворян внесенных в родословную книгу». – 1786-1835. – 142 арк.
2. Полное собрание законов Российской империи. – СПб.: типогр. 2 отд-ния Собств. Е. И. В. Канцелярии, 1830. – Т. 22. – 1175 с.
3. Полное собрание законов Российской империи. – СПб.: типогр. 2 отд-ния Собств. Е. И. В. Канцелярии, 1830. – Т. 24. – 872 с.
4. Полное собрание законов Российской империи. – СПб.: типогр. 2 отд-ния Собств. Е. И. В. Канцелярии, 1830. – Т. 26. – 882 с.
5. Центральний державний історичний архів України, м. Київ – Ф. 1709 «Харківське намісницьке правління». – Оп. 2. – Спр. 860. Положення про дворянство Харківського намісництва; листи до предводителя дворянства Ізюмського повіту М.Р. Шидловського. – 1786. – 18 арк.